

BESZTERCZEBÁNYAI HÉTFŐI ÚJSÁG

ELOFIZETESI ÁR:

Egész évre helyben 2.20 kor., vidéken 3.20 kor.
Egyes példány ára . . . . . 4 fill.
Megjelenik minden hétfőn.

Felelős szerkesztő:

HAVELKA JÓZSEF

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BESZTERCZEBÁNYA, IV. BÉLA KIRÁLY TER. Telefon 108.
Hirdetések díjszabás szerint.

Ujkereskedelmi törvények.

A jelenleg és érvényben levő ipartörvény, az 1884. XVIII. t.c. már régóta nem elégíti ki a hazai iparoság igényeit. A törvény alkotása óta elmult huszonnyolc esztendő hazánk ipari és kereskedelmi életében egészen új korszakot teremtett. Az ipart üzők száma (a törvény szempontjából a kereskedő és iparos), 1834. óta megsokszorozódott. Az ipari és kereskedelmi élet ma már a nemzeti termelés egyik legfőbb tényezője, mely a mezőgazdasággal szemben egyre nagyobb jelentőséget nyer. E mellett az ipari és kereskedelmi élet benső tartalmában is átalakult. Míg 1884-ben hazánk inkább a kis- és középmechanikai üzemek főleg azonban a kézműipar hazája volt, addig ma már egyre nagyobb jelentőséget nyernek a tömegtermelésre berendezett nagy üzemek, melyek megnehezítik a kézműipar helyzetét s azt lassú pusztulásra kényszerítik. 1884-ben az országban önálló üzletkörrel és önálló vevőkörrel rendelkező nagykereskedő a szó szoros értelmében alig volt. Kereskedelmünk számai mind Bécs felé futottak össze s egész kereskedelmünket jóformán Bécsből kormányozták; ma a főváros utcáin egyre-másra épülnek az óriási kereskedői üzletek palotái, melyek nemcsak külsőleg jelképezik a magyar kereskedelem megizmosodását, hanem belső szervezetükben is. A magyar kereskedelem ma már önálló utakon jár. A termelőt maga keresi föl s annak munkáját irányítja s bizony számos

iparág van ma már, amelyek volta-képpen csak kiegészítő részei a kereskedelemnek, hogy csak pl. a férfi- és női-ruha konfekció iparokra mutassunk rá. De az áruértékesítés módszerei is egészen mások ma, mint voltak három évtizeddel ezelőtt. Ma a kereskedőnek, vagy a nagyiparosnak fel kell keresnie messze piacok köztvetőit, sőt fogyasztóit is és a nehéz versenyviszonyok a hitelüzlet olyan nagy mérvű igénybevételét eredményezik, aminőre azelőtt szükség nem volt. Teljesen megváltozott a munkáspiac is. Az ipartörvény alkotásakor több munkás keresett munkát, mint amennyi elhelyezést találhatott; ma a munkakereslet kerekedett felül s a munkáskínálat egyre több kívánni valót hagy hátra. De a közlekedési eszközök óriási javulása is befolyással volt az ipari életre; az értékesítés és a termelés köre óriási módon kibővült; míg más ipari tevékenységek, aminő pl. a házaló- és vándoripar, vesztek jelentőségükből.

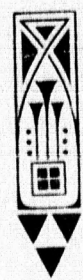
Teljesen érthető és megokolt tehát az ipari köröknek az 1884-iki ipartörvény átgolgozására irányuló erős kívánsága, mely két évtized óta egyre erősebben nyilvánult meg az összes ipari testületeknél. Érthető örömet keltett tehát az, hogy végre 1908-ban Sztéryni József, az akkori kereskedelemügyi államtitkár elkészítette és közreadta az új ipartörvény tervezetét.

Az ipari és kereskedelmi érdekvépviseletek nagy alaposággal és sietséggel láttak az új törvénytervezet

birálatához. E munkálatok során nagy és értékes anyag gyűlt össze, amelyben — természetesen — bőven voltak egymással ellentmondó állásfoglalások is; abban azonban majdnem az összes vélemények megegyeztek, hogy a Sztéryni-féle ipartörvénytervezet olyan óriási terjedelmű, hogy már csak terjedelménél fogva is nehézkes lenne kezelése. Az volt az általános óhaj, hogy az iparélet jogi szabályozása ne egy törvényben, hanem a gyakorlati életnek megfelelően több kisebb törvényben csoportosíttassék. E kívánságokat már maga Kossuth Ferenc, az akkori kereskedelemügyi miniszter is figyelembe veendőnek találta. Mielőtt azonban a Sztéryni féle egységes tervezetet átdolgozhatta volna, meg kellett válni a kormánytól. Utóda, Hieronymi Károly, mint mindent, a koalíciós törvénytervezet is félretette s elrendelte, hogy új és csoportok szerinti tervezeteket készítsenek. A munka ez irányban a miniszteriumban meg is indult s már több kisebb törvénytervezet nagyjában készen is van. Így nagyjában készen van a hazai, különösen pedig a vidéki, a kereskedelmet oly közelről érdeklő vándoriparokról szóló törvénytervezetis.

HIREK.

Városi közgyűlés. Besztercebánya sz. kir. város képviselőtestülete csütörtök délután rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöklő Csesznák Gyula kir. tan. polgármester azt a szükségét napirend előtt bejelentette, hogy még ez a közgyűlés küldjön ki bizottságot az esküdtképes férfiak össze-

Hová siet?

beszerezni, hol óriási választékban kerülnek eladásra divatos cipők, kalap és nyakkendő ujdonságok stb. Megérkeztek a férfi, gyermek szalma kalap ujdonságok!

Olcsó szabott árak!

Üzlet: Besztercebánya Mátyás-tér 5.

Megyék szükségletemet az olcsóságáról
előnyösen ismert

Papp Gyula cégnél

Olcsó szabott árak!

írására, mire a polgármester elnöklete alatt Turchányi Ödönt és Steiner Jánost küldték ki. Bejelentette továbbá, hogy a miniszter végre jóvá hagyta a borbély és fodrász iparról szóló régebben alkotott szabályrendeletet, mely a holnapi nappal életbe lép. A városok kongresszusára a tanács javaslata alapján Csesznák Gyula polgármestert küldte ki a közgyűlés. A helybeli posztógyárnak peren kívüli megegyezés folytán a gyár melletti domb egy részét ölenként á 2 K-án, míg egy más rész a városi közterület lesz. Ez ügyben végleg, 30 nap közvetítésével új közgyűlés fog dönteni. A múlt évben elhatározta a közgyűlés, hogy a Kossuth Lajos-utca jobb oldala ez évben aszfalt járdát nyer a hidig; erre azonban a tervezett 8770 K költség az árak emelkedése folytán kevés. Dienes Emil dr. indítványára hozzáteszik, hogy a Takarékpénztártól a Pszotka házig s az átjárót is kiaszfaltozzák s a kettős munkára a városi nyugdíjalapból $4\frac{1}{2}\%$ kamat mellett 13000 K-t vesznek kölcsön, mit 5 év alatt fizetnek vissza. A zólyomi osztálymérnökség megkeresésére, főként kereskedelmi érdekből a felső állomás kibővítésére a városi területekből a mavnak 7008 m²-t eladnak á 5 K. A közkórházi bizottságnak s a városi főorvosnak Dr. Raitits Lajos tanácsosnak terjesztett indoklása alapján kimondja a közgyűlés, hogy a megyével együtt a város közkórházat járványkórházzal (30 ágy) kibővíti és szerveznek tüdőbeteg osztályt 30 ágygyal s elmebeteg osztályt 20 beteg részére. Nagy fontosságú dolog ez ugy humánus szempontból, mint a köz érdekében. Erre az építés 92810 K, a berendezés 45680 K lenne, összesen 138490 K. Mire fedezet a belügyminiszter 90000 K segélye, a gyógy-paedagógiai 4000 K-ás alap a megyei 6000 K-ás alap, egy névtelen 500 K-ja, a közkórház 16000 K-ja a hiányzó összegre s esetleges más kiadásra 40000 K kölcsönt vesz fel a város, minek törlesztéses kamatára 2200 K lesz évente beveendő a közkórházi költségvetésbe. A tervezet előkészítésével a közkórházi viszonyokat ismerő Hugyecz és Rosenauer céget bizzák meg a főorvos indítványára. E tervezet alapján írják ki majd a pályázatot. A színház-vígadó terv bíráló bizottságának három fővárosi tagja részére 500—500 K díjat szavaztak meg, míg Bartos Imre helybeli mérnöknek 200 K-t. A városi közfürdőnek újabb 3000 K évi segélyt szavaznak. A városi állatorvosi állás betöltésénél takarékosági szempontból elfogadják ugyan a tanács előterjesztését, hogy Kepess Józseffel szerződés kötéssék; de úgy, hogy az állapot legfeljebb az új vágóhid felépítéséig tarthat. Szerződést két évre kötnek. A város hat havi felmondási joggal bír. A városi üzem és javadalmi alkalmazottak a pótdától felmenti. A városi súlyokat és mérőket a vagyonleltárból törlik. Barth Antal bérleti szerződését Barth Kálmánra, Égner Adolf bérleti szerződését Mayer Jánosra ruházzák át. Machovits Antal tanító fizetés-kiegészítését, míg az államtól meg nem jön előlegezik.

Kanonoki kinevezések. A király a a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a besztercebányai székeskáptalanban megüresedett székesegyházi fős-

perességre Machovits Izidor apát, mesterkanonokot léptette elő; az így megüresedett mesterkanonokságot pedig Grosch Adolf tb. pápai kamarás, püspöki irodaigazgatónak adományozta. Együttal az üresedésbe levő káptalanon kívüli nyitrai fősperességet Havas Béla szentszéki ülnök, nagyugróczi plébánossal töltötte be.

Orvosi hír. A besztercebányai közkórház új rendelő orvosa, Dr. Schick Adolf állását már elfoglalta és naponként d. e. 10—11-ig s d. u. 3—4-ig tartja rendelő óráit a közkórházban.

Katonai hírek. A helybeli közös zászlóaljnál Szörffy Károly főorvos ezredorvossá, Glockner Róbert hadnagy főhadnaggyá lépett elő s az utóbbi a soproni 48. számú ezredhez helyeztetett át. Burger főhadnagy pedig a nagyszebeni hadtesthez helyeztetett át beosztva a vezérkarhoz.

Előléptetések. A májusi előléptetések során a helybeli s régebben itt állomásozott ismerőseink közül a következők léptek elő: vezérőrnagy lett Weeber Alfréd a helybeli ezred volt parancsnoka, őrnagy lett Békésy Béla a kolozsvári honv. ker. vezérkari főnök, ezredes lett Petrovics Száva a pozsonyi 13. sz. ezred parancsnoka, őrnagy Fenyes Jákó a honv. központi ruhatárnál, míg Ghyczy Ferenc százados, Nagy Mihály főhadnagy, Hell Ferenc főhadnagy, Arnold Aladár hadnagy lett. Hadnagy gazdasági tiszt lett a helybeli ezrednél Gálffy Ágost és Hajdu József; a tartalékban pedig Krausz Ágost lépett elő századosná. A csendőrségnél pedig a honv. ministeriumba beosztott Czékus László százados lett.

Halálozás. Id. hideghéti Bittera Kálmán nyug. fősolgabíró, székesfővárosi tisztviselő ez év április hó 30-án életének 49-ik házasságának 23-ik évében elhunyt. Gyászolják benne a jó férjet és apát neje szül. Dillnberger Etel s öt gyermeke. A boldogultban Badinyi Lajos képviselő és Wachenhausen Antal tábornokságukat veszítették el.

Távózó igazgató. Dr. Klein Arthur a hermándi papírgyár igazgatója állásától megvált s a magyar ipar nagy veszteségére a brailai papírgyárnál Romániában nyert hasonló alkalmazást.

Előléptetés a máv-nál. Városunkban Radó Frigyes ellenőr, Stotter Adolf hivatalnok, Köhler János értesítő, Szopkó István, Bodor János és Nyéki István vonatfékezők, Osgyan István pályafelvigyázó, — Zólyomban Kürtössi Géza főmérnök, Spiegel Ignác hivatalnok. — Zólyombrézón Bartkó Vilmos állomásfőnök egy fokkal magasabb fizetési fokozatba léptettek elő.

A besztercebányai egyházmegyei róm. kath. tanítók egyesületének besztercebányai köre 1912. évi május hó 23-án, d. e. 10 órakor Besztercebányán a róm. kath. fiúiskola IV. osztályú termében ülést tart a következő tárgysorozattal. 1. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 2. Machay Pál, szélnyei tanító gyakorlati előadást tart „Osztás és elosztás“ c. tételről. 3. Szkladányi Sándor kordézházi tanító felolvasása: „Mese a nevelésben.“ 4. Az egyesületi és segélyalapi tagdíjak beszédese, az 1912. évre. 5. Indítványok. 6. A jövő közgyűlés helyének kijelölése. A gyűlést 9 órakor a vártemplomban tartandó szent mise előzi meg.

Egyházi közgyűlés. Mult vasárnap tartotta a zólyomi ev. egyház rendes havi közgyűlését Liczkó Sámuel és dr. Mikler Gusztáv együttes elnöklete alatt. A közgyűlés tárgyát képezte az évi számadás és költségvetés elkészítése. Az ez év nyarán tartandó egyházmegyei gyűlésre az egyház dr. Rosenauer Ottó, Markovich Samu, Simkovich Gusztáv és Bulla Samu egyháztagekat küldte ki. Elhatározták, hogy a templomépítés ügyében rendkívüli közgyűlést hívatnak össze, mely az új templom építésére nézve véglegesen fog határozni.

Halálozás. Föglein György számlaki tanító, ki 51 évig szolgálta a tanítás ügyét s így kapta a „Pro eclesia et pontifice“ érmet folyó hó 2-án elhunyt. A boldogultban Föglein Antal megyei levéltáros atyját gyászolja.

A Társas Kuglizó helyisége tegnap óta a tagok rendelkezésére áll. Megfelelő vendéglői kiszolgálás és ellátás van,

Vizbefult munkások. Feketebalog községben a rakodó parton több munkás foglalatostkodott. Ezek közül Tyaski János és Bukovszky József famunkásokat egy nagyobb fatömeg a vízbe sodorta, hol halálukat lelték.

Késelés az utcán. A mult vasárnap éjjel után 2 órakor a Kossuth Lajos utcában Janovecz Gyula szabósegéd Löwinger Emil raktárnokot késsel összeszurkálta. A büntető eljárás folyamatban van.

Csőd. A Gyetván nemrég alakult Felvidéki faárugyár r. t. a mulj héten csődbe került. Tömeggondnokul dr. Groó Géza zólyomi ügyvéd lett kinevezve.

A gyilkos katona büntetése. Jó emlékezhetnek olvasóink ama hírtinkre mult nyárról, melyben elmondtuk, hogy Máté János közös katona, mint lőtte agyon ok nélkül a téglagyárnál Tajovszky János oróci munkást, utólag még balkarját is eltörte a hullának. A katonai bíróság először halálra ítélte Máté Jánost, mit kegyelmi uton 18 évi várbörtönre változtattak át.

Tűz. Hétfőn este a Hajnik felett levő Szélnye községben gyújtogatás folytán tűz ütött ki, mely úgy az iskolát, mint több lakóházat martalékává tett.

Örült az utcán. Szerdán délelőtt egy sajtáságos viselkedésű asszony keltette fel a Bethlen Gábor-utcai járókelők figyelmét. Az asszony egyszer panaszkodott egyszer énekelt. A nyilván örült asszonyt bekísérték a rendőrök a városházára, ahonnan a besztercebányai közkórház elmebeteg osztályába került. Az örült Dobronyáról szökött el. Schwartz-Pánik Györgyné a neve.

Érettségi elnök. A vall. és közokt. miniszter a helybeli felső keresk. iskolához érettségi elnökül dr. Koch Ferenc műegyetemi ny. rk. tanárt küldte ki.

Vármegyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósága folyó hó 30-án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tart, melynek eddig 75 pontja van.

Jegyzőválasztás. Garamolaszka nagyközség jegyzői állásra hat pályázó közül Szopkó János garamszentandrászi segédjegyzőt választották meg, a ki január óta helyettesítette az üresedésben levő jegyzői állást.

Tűz Szélnyén. Ápr. 28. és 29. közötti éjjelen Szélnyén tűz ütött ki, mely öt házat hamvasztott el, köztük a róm. kath. elemi iskolát is.

Lelkészválasztás. A nógrádmegyei ösagárdi ág. h. ev. egyházközség Horeczky Aladár zólyomi segédlelkésként választotta meg egyhangulag lelkészének.

Halálozás. Berényi László áll. vízmester folyó hó 1-én hosszú és súlyos szenvedés után életének 33-ik évében elhunyt Beszterczebányán. A megboldogult földi maradványait folyó hó 3-án délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra a róm. kath. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett.

Jóváhagyott szabályrendelet. A m. k. belügyminiszter Breznóbánya sz. kir. városnak a temetőről és temetkezésről alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

Öngyilkosság. Lepjes András Fischer vaskereskedő 18 éves tanonca, bátyja lakodalmáról haza menve, Erdőbádonyon a patak partján szíven lőtte magát.

Az utolsó szó.

A korcsmában javában muzsikáltak s a legények meg a lányok ugyancsak hetykén, gondtalan járták a táncot. Az ivóban csak egy pár ember búsult, a korcsma előtt meg, a széles utcán fel és alá sétáltak azok a párok, akik a friss levegő illatára vágytak, vagy úgy érezték, hogy mondanivalójukat nem intézhetik el a füstös-lármás táncteremben. Csend volt az utcán, csak a zeneszó halatszott ki a nyitott ajtón, meg néha-néha két-két zsendár kopogott el nagy peckesen arra. Biz' a lányok észre sem vették őket, vagy ha szántak is nekik egy-egy félénk, gyáva odapillantást, mindjárt lekapták róluk a szemüket, — és annak a szemébe néztek tovább, akinek a keze lóbázta a kezüket, vagy a karja megölelte őket a sötétben.

Szép volt a nyári este és szép volt a mulatság is. Még a jegyző úr is megjelent a korcsmában, benézett a bálba, lekezelte a tekintélyesebb emberekkel, szóba elegyedett egynémelyik menyecskével. — aztán keresztüljárta a kertet is, végül az ivóba is betekintett.

— Hát te, Márton öcsém, mit búslakodol itt magadban? — így szólított meg egy nyurga szöke legényt, aki a fejét a tenyerébe hajtva ült az egyik asztalnál, előtte a borosüveg meg a pohár, az asztalon meg jó egynéhány kretavonás fehérlett.

A legény felnézett: piros volt az arca, véres, nedvesen csillogó és kidülledt a szeme, — megbillentette a fején a kalapot, a torkából meg úgy bugyogott elő a beszéd, mintha barlang mélyiről jönne:

— Jegyző úr, lássa, itt kell nekem gunynyasztanom, árván, mert nincs aki megvigasztaljon . . . Rám se néz már senki ezen a földön, nem kellek én már senkinek . . .

— Hát aztán mi a baj, fiam?

Sete Márton felállott, egyik kezével az asztalra támaszkodott, a másikat a jegyző karjára tette, közel hajlít a füléhez és úgy súgta neki:

— Elhagyott a Rézi, az istentelen! . . . Tudja, jegyző úr, az Ács Nagy Péterék Rézije, a komisz, a rongyos! . . . Mondták már nekem mások, hogy nem jó szemmel néz reá n, hogy a Beretvás Józsival trafikál, de nem hittem én, mer jó volt hozzám sokáig és minden este ott várt rám az ablaknál . . . Meg akartam én neki mondani régen, hogy mi hír jár róla a faluban, de mikor esténként a sötétben ráragyogott a szeme és a keze az enyémet szorongatta, akkor elfelejtkeztem én arról is, hogy élek, nemhogy meg tudtam volna kérdezni: igaz-e hát, Rézi? . . .

— Szép leány az, te, Márton! . . . és jó leány! . . .

A legény a levegőbe ütött a kezével:

— Jó a fenét! . . . de szép az istentelen! . . . és olyan a hangja, mintha mézzel kengetnék a torkomat, ha hallok. De máma este, jegyző úr, az isten is úgy éltesen, mint ahogy láttam, hogy igazán a Beretvás Józsival sugdolóztak . . . együtt táncoltak, de úgy, hogy majd kiugrott a szemük az örömtől, a gyönyörűségtől . . . És hogy ölegette az a petrencerúd! És a Rézi engedte magát, kínálta magát jegyző úr . . .

— Nem érdemes bánkódni rajta, öcsém. Amilyen legény te vagy, tíz Rézi is akad egy ujjadra.

Nagyot sóhajtott a legény:

— Hej, jegyző úr, jó emberem volt mindig, azért megmondom, csendesen mondom, hogy meg na haragudjék, nem jó vége lesz ennek! — súgta a jegyző fülébe. Aztán nagyot kiáltott:

— Hej, nem jó vége lesz ennek! . . . Enyém lesz itt az utolsó szó: . . . Enyém, akárhány ebadta Rézije van is ennek a világnak!

Nagyot nyújtózkodott és lassan, kidüllesztett mellel ment oda a bálterem ajtajába. Fűrkszve nézett körül a táncolók között, azok között is, akik itt-ott beszélgetve álltak, aztán visszajött a jegyzőhöz és végtelen keserűséggel a hangjában, mondta neki:

— Látja, jegyző úr, nincs itt. Nincs itt: se a Rézi, se a Józsi. Nem táncolnak, hogy az Isten verje meg őket! . . . Elbűjtak valahol a kertben, vagy az utca sötétjében kujtorognak, a becsstelének, — de majd rájuk találok! Rájuk én, hogy az Isten irtalmazzon akkor a fekete lelkének! . . . Istennek ajánlom, jegyző uram, köszönöm a hozzám való sok szíves jóakarátját . . .

Kifelé indult a korcsmából, de a jegyző utána sietett, megragadta a vállát és a szemébe nézett:

— Azt mondom, Márton fiam, ne csinálj bolondot. Nem érdemes azért a személyért . . . Tudod, hogy mindig javadra voltam, azért mondom, Sete Márton fiam . . .

— Jegyző úr . . . bizza rám, jegyző úr . . . én tudom hogy mennyire érdemes . . .

Megbökte az újjával a kalapját és kiment a táncteremből. Megállott az utcán és a kalapja alól sötétben vizsgálta a sétálókat.

— Nincs itt a gonosz . . . — morgogta magában és nekiindult lefelé az utcán. Sorra megállott minden pár ember előtt és az arcukba nézett. Némelyiknek odamondogatta:

— Nem a Rézi . . . nem a Józsi . . . hát hol az ördögbe barátkoznak?

Mikor már bejárta az utcát, lefelé is, felfelé is, dühös volt; csóválta a fejét, topogott a lábával és azon gondolkodott, ne menjen-e haza egy fustélyért, vagy a puskájáért . . . de aztán megszemlélte az ökleit és rávicsorgatta a fogát a csontos, bütykös kezeire és elégedetten dörmögte:

— Hiszen jó lesz, így is . . . elég lesz . . .

Felmászott újra a három lépcsőn a bálterembe. Ott elfogta egy pajtása:

— Gyere már, igyál velem, Marci!

— Hagyj, Pista, nem érek most rá.

— Csak egy pohárral, Marci . . .

Kutya ember vagy különben és megtagadom, hogy katonacimborám vintál valaha! . . .

Vonakodott egy kicsit, de aztán benmentek az ivóba. A korcsmáros örvendezve sietett eléjük:

— Uram, Sete Márton uram, már azt hittem, nem jön vissza: fizetés nélkül ment el az imént.

— Tanuld meg, Nagyorrú, hogy az ember iszik, aztán felkél, jár egyet, megint iszik, megint elmén, visszagyűn, iszik, csak a végén fizet, — ez a gavalléros dolog! . . . Hát csak beszélj, mit fizetek?

— Három koronát, Márton úr.

A legény kiguberálta a zacskójából a három koronát és odadobta asztalra, hogy pöngött a pénz:

— Nesze!

— Igyál már, Marci, mert kifut a habja! — szólt rá cimborájára és a szája elé tartotta a poharat.

— Pfuj, Pista, micsoda piszkos módi! . . . szódás bor . . . nem köll . . . tisztát fizess, akkor iszom . . .

Mikor kezükben volt a bor, azt kérdezte a Pista:

— Hát osztán, kiért igyunk?

— Kiért? . . . Hát igyunk Riziért . . . azért a . . . — elcsuklott a hangja.

Koccintottak, ittak, fenekéig hajtották a poharat és Márton, mikor megtörülte az újjával a száját, reáborult a Pista vállára:

— Hej, barátom, komisz az élet! . . . haj, Pistukám, köpök az életre . . . komisz világ, komisz lányok! . . .

Te, Marci, én nem túrném ám, hogy más ölelgesse az én szeretőmet . . . most láttam a Rézit a Beretvás Jóskaival . . . ölelkezve mentek le a kertbe.

— Kertbe mentek?! . . . azt mondom . . . pattant fel villogó szemekkel a legény és nagyot dobbantott a lábával. — Majd behozom őket! . . .

És kirohant, Lefutott a kertbe és óvatosan, szaglászva ment végig az útakon, jobbra-balra figyelve, hogy melyik padon, melyik sarokban lepi meg őket. Ahogy a bal szögletbe leér, csak meghallja a Rézi hangját:

— Keres most Marci . . .

A Jóska felelt reá:

— Hadd keressen . . . vagy sajnálsz?

— Nem sajnálok én . . . goromba is volt hozzám . . . meg csak bolndítottam egy darabig . . .

— De sokat járt az ablakod alá.

— Hát . . . járt, járt . . . de hiába járt . . . többet nem fog járni . . .

Nevettek. Márton úgy érezte, mintha nevetésük valami maró, égető folyadék volna, ami feloldja a lelkében összegyűlt nehéz keserűséget. Irtózza borzongott össze a torka összeszorult, hányni szeretett volna, — remegett a keze, de a szíve azt sugdosta:

— Jól van, hát jól van . . . de majd én . . .

Ö . . . mit ő? hát mit csináljon? . . . ha a Rézi nem akarja látni . . . Komisz, kegyetlen leány volt mindig, jobb is akad, száz is . . . hát mi legyen? . . .

Töprengve indult visszafelé az úton. Eszébe jutott valami és szeretett volna hangosan felkacagni, de nem akarta, hogy meghallják. Hanem felsietett, előkereste a Pista barátját, megfogta a kezénél és húzta magával. Meg még vagy négy legényt hívogatott:

— Gyertek, csak gyertek, mutatok valamit . . .

A legények mentek vele, utánuk jó egy pár kíváncsi lány is. Kuncogtak, vihorásztak:

— Mi az, Márton? . . . Mit mutatsz, Márton?

De ő rájuk mordult:

— Csend hallgassatok hogy észre ne vegyenek.

Útközben beugrott az ivóba, szó nélkül felkapott egy lámpát, a dolmánya alá rejtette és elindult a csoport élén. Felszedtek egy pár asszonyt is, meg a kuglizóból is elcsábítottak egynéhány embert. Így mentek végig a keiten, csendesen, hallgatva, tolvajmódon lopózkodva előre. Sete Márton minden neszre bosszúsán, türelmetlenül rángatta a vállát, gyötrődve fülelt jobbra-balra és mikor a bal sarokhoz értek, megállott. A Rézi hangját hallotta:

— Úgy áldjon meg engem az Isten, hogy soha . . . örökre . . .

Márton keze pillanatra mintha megdermedt volna, de összeszorította a fogát és előrántotta a lámpát. Világosság lett . . . Ott ült egy padon a Rézi a Beretvás Jóska ölében, keze a kezében s a fejét a vállára hajtva . . . most felugrott . . . a

legények, lányok hahotázni, sikoltozni kezdtek . . . a Beretvás-fiu halvány volt, mikor feltápáskodott a padról . . . a leány sirni kezdett, a legény kebelébe dugta a fejét . . . annak meg kóválygott a feje a fénytől, a nevetéstől, a szitkoktól, a meglepetéstől . . . felemelte a karját és előrelépett . . .

Sete Mártonból pedig tisztán, nyugodtan, ércesen zengett a szó:

— Mindenféle kerestelek, Rézi, de nem találtalak, — pedig tegnap este elfelejtettem az ablakodnál megmondani, hogy nem vehettek én el feleségül . . .

Azzal földhöz vágta a magasra emelt lámpát, hogy ezer darabra tört és határozott lépésekkel elindult visszafelé, kifelé a kertből . . . A Beretvás Jóska utána akart rohanni, de visszatartották.

— Ne bánts, Jóska . . . Ugyan Jóska! . . . — kiáltották neki. Márton egy darabig hallotta a hangokat, hallotta a Rézi kiáltását is, de aztán felért a táncterembe, ott elnyomta a zajt a muzsikaszó, aztán az utcára jutott, ott meg reáborult az éjszaka csendje.

Ment, ment magányosan a sötét utcákon, fejében zakatoltak a gondolatok, szívében süstörögtek az érzések, — a lábát erőszakosan vágta a földre, hogy ne tántorogjon — néha meg-megállott, eltűnődött, aztán tovább ment megint. Egyszerre kitért belőle az indulatok árja. Elordította magát:

„Hej! . . . Egyszer mentem el a bálba!” . . . — aztán csendesen danolta utána:

„Belekerült három koronámba . . .”
Megállott a sarkon, lehajtott fővel tépelődött egy darabig, aztán legyintett egyet a kezével és félhangosan dünnyögte:

— Eb, fene . . . nem tudom a folytatást . . .

Körülnézett: most vette észre, hogy a községháza előtt áll. Fenn, az emeleten két ablak világos volt.

— Most fekszik le a jegyző úr . . . Hadd aludjék . . .

Ezt mormogta és visszafordult és visszament arra, amerről jött, a sötét, szűk, kis göröngyös utcába.

Zilahy László.

jutányos áron felvételnek
lapunk kiadóhivatalában.

Hirdetések

Alapított 1796.

HORN LAJOS UTÓDA

cégtulajdonos: HORN FRIGYES KÁROLY

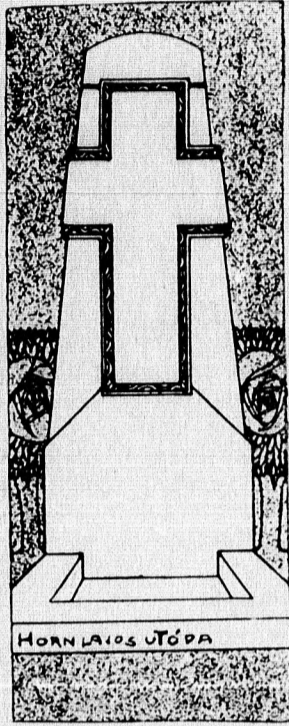
Beszterczebánya (A nagyállomással szemben).

Állandó nagy raktár:

Egyszerű, díszes modern síremlékekben minden korban.

Szobrok fehér carrarai márványból, kemény királykai homokkőből és bronzból.

Modern sirlám pák, virágtartók kovácsolt sirrácok stb.

Alapított 1796.

Útszéli kereszték, keresztelő medencék, szentelt víztartók, kerti kódisek stb.

Szükséges rajzokkal, tervekkel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálunk.

Pontos kiszolgálás.

Jutányos árak!

Kérem cégemet hasonló nevű üzlettel össze nem téveszteni. Utazókat nem tartok, miért is kérem szükség esetén egyenesen hozzám fordulni.

HAVELKA JÓZSEF BESZTERCZEBÁNYA

villanyerőre berendezett könyvnyomda, könyv- és hírlapkiadóvállalat, könyv-, papir-, zenemű- és írószerszerekkereskedés.

Telefon 108. A „Beszterczebányai Hétfői Ujság” szerkesztő kiadótulajdonosa. Telefon 108.

Zólyomvármegye Hivatalos Lapja

a „KRAJAN”

POLITIKAI HETILAP,

„AZ ERDÉSZET”

ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZAKLAP,

a „TANÜGYI ÉRTESETŐ”

a zólyomvármegyei kir. tanfelügyelőség és a Zólyomvármegyei Általános Tanítóegyesület hivatalos közlönye,

és a beszterczebányai magyar kir. pénzügyigazgatóság nyomtatvány szükségletének szerződéses szállítója.

HIRDETÉSEK

a „Krajan”, „Az Erdészet”, a „Tanügyi Értesítő” és a „Beszterczebányai Hétfői Ujság”-ba, valamint a helyben megjelenő összes lapokba, jutányos áron felvételnek!

Jutányos árak!

Dúsan felszerelt könyv-, papir-, zenemű- és rajzszerszerekkereskedés.

Allandóan nagy választék imakönyvek, díszművek, emlékkönyvek és képeslap albumokban!

Irodai és iskolai cikkekben mindig dús raktárt tartok!

Dísz és egyszerű levélpapírok, valamint képeslevelezőlapokban allandóan újdonságok!

Figyelmes kiszolgálás!

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően, teljesen új betűanyaggal és gépekkel villanyerőre berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatványok, u. m.: névjegyek, eljegyzési-, esküvői- és bálimeghívók, táncrendek, egyházi, ügyvédi, orvosi, hivatalos és kereskedelmi nyomtatványok, hírlapok, heti és havi folyóiratok, könyvek, művek stb. izléseken kiállítva, gyorsan és jutányos árak mellett készülnek. Egyházi és ügyvédi nyomtatványok allandóan készen raktáron vannak, s azok jutányos áron lesznek kiszolgálva!

Gyors és pontos szállítás!